

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ЧЕТВЪРТТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2018 Г. И ПРЕЗ 2018 ГОДИНА (ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)

През четвъртото тримесечие на 2018 г. брутният вътрешен продукт (БВП) възлиза на 29 813 млн. лв. по текущи цени. Преизчислен в евро, БВП е съответно 15 243 млн. евро, като на човек от населението се падат 2 168 евро. Сезонно изгладените данни показват растеж от 3.2% на БВП през четвъртото тримесечие на 2018 г. в сравнение със съответното тримесечие на предходната година и 0.8% спрямо третото тримесечие на 2018 година.

През 2018 г. БВП възлиза на 107 925 млн. лв. по текущи цени. Преизчислен в евро, БВП е съответно 55 181 млн. евро, като на човек се падат 7 829 евро. БВП за 2018 г. по предварителни данни нараства в реално изражение с 3.1% спрямо 2017 година.

БВП в стойностен обем, текущи цени

Четвърто тримесечие на 2018 година

По предварителни данни произведеният брутен вътрешен продукт¹ през четвъртото тримесечие на 2018 г. възлиза на 29 813 млн. лв. по текущи цени (табл. 1 от приложението). На човек от населението се падат 4 240 лв. от стойностния обем на показателя. При среден за тримесечието валутен курс от 1.713595 лв. за щатски долар БВП възлиза на 17 398 млн. долара и съответно на 2 474 долара на човек от населението. Преизчислена в евро, стойността на БВП е 15 243 млн. евро, като на човек от населението се падат 2 168 евро.

Създадената от отраслите на националната икономика брутна добавена стойност² (БДС) през четвъртото тримесечие на 2018 г. възлиза на 25 785 млн. лв. по текущи цени.

През четвъртото тримесечие на 2018 г. спрямо същото тримесечие на предходната година относителният дял на аграрния сектор в добавената стойност на икономиката се понижава с 0.2 процентни пункта до 3.0%. Индустриалният сектор намалява относителния си дял в добавената стойност на икономиката с 2.6 процентни пункта до 23.5%. Относителният дял на добавената стойност, реализирана от дейностите в сферата на услугите, нараства до 73.5% при 70.7% през съответния период на предходната година.

¹ Брутният вътрешен продукт по пазарни цени е крайният резултат от производствената дейност на резидентните производствени единици. Той може да се дефинира по три начина:

- БВП е сума от брутната добавена стойност, създадена от различните институционални сектори или различните отрасли на икономиката, плюс данъците минус субсидиите върху продуктите. БВП е балансова позиция в състава на производствената сметка за националната икономика.

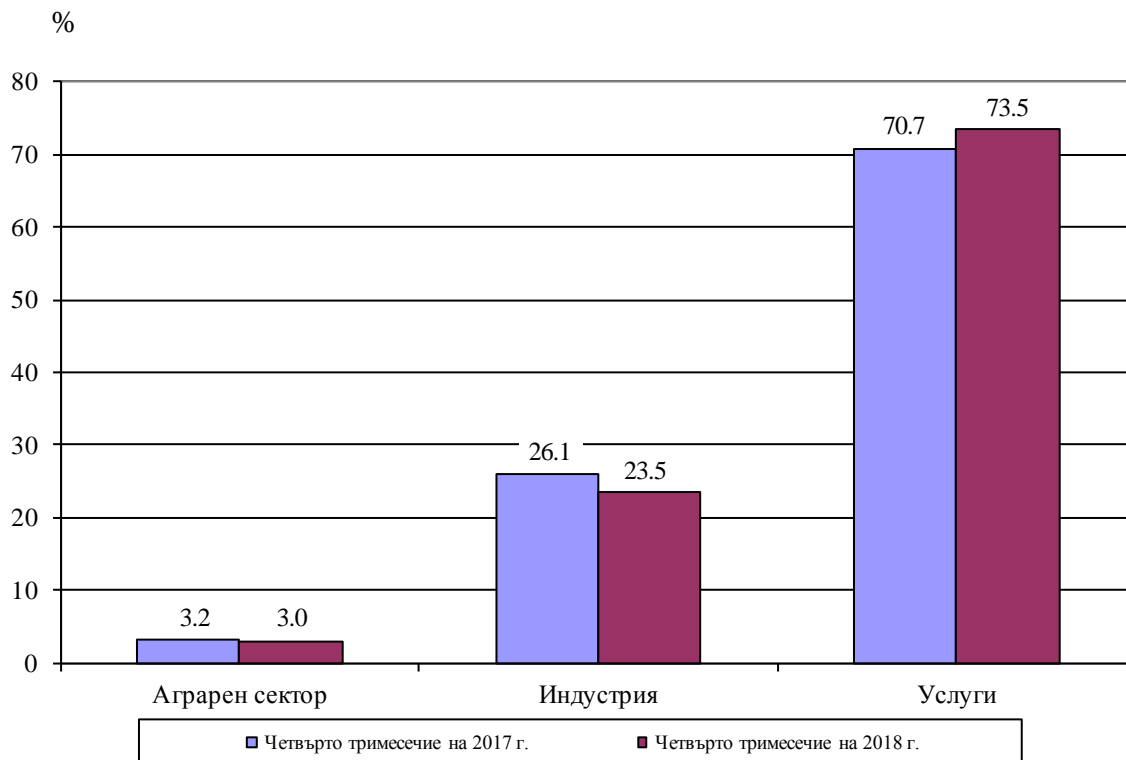
- БВП е сума от категориите крайно използване на продукти и услуги от резидентните институционални единици (фактическо крайно потребление и бруто капиталобразуване) плюс износа на стоки и услуги минус вноса на стоки и услуги.

- БВП е сума от генерираните доходи в състава на сметка „Формиране на дохода“ (компенсация на наетите, данъци върху производството и вноса минус субсидии, брутен опериращ излишък и смесен доход).

² Брутната добавена стойност по базисни цени е балансираща позиция в състава на производствената сметка, изчислявана като разлика между произведената продукция по базисни цени (преди начисляването на данъци върху продуктите и услугите, включително субсидиите върху продуктите) и междинните производствени разходи по цени на купувач.

Фиг. 1. Структура на brutната добавена стойност по икономически сектори през четвъртото тримесечие на 2017 и 2018 година

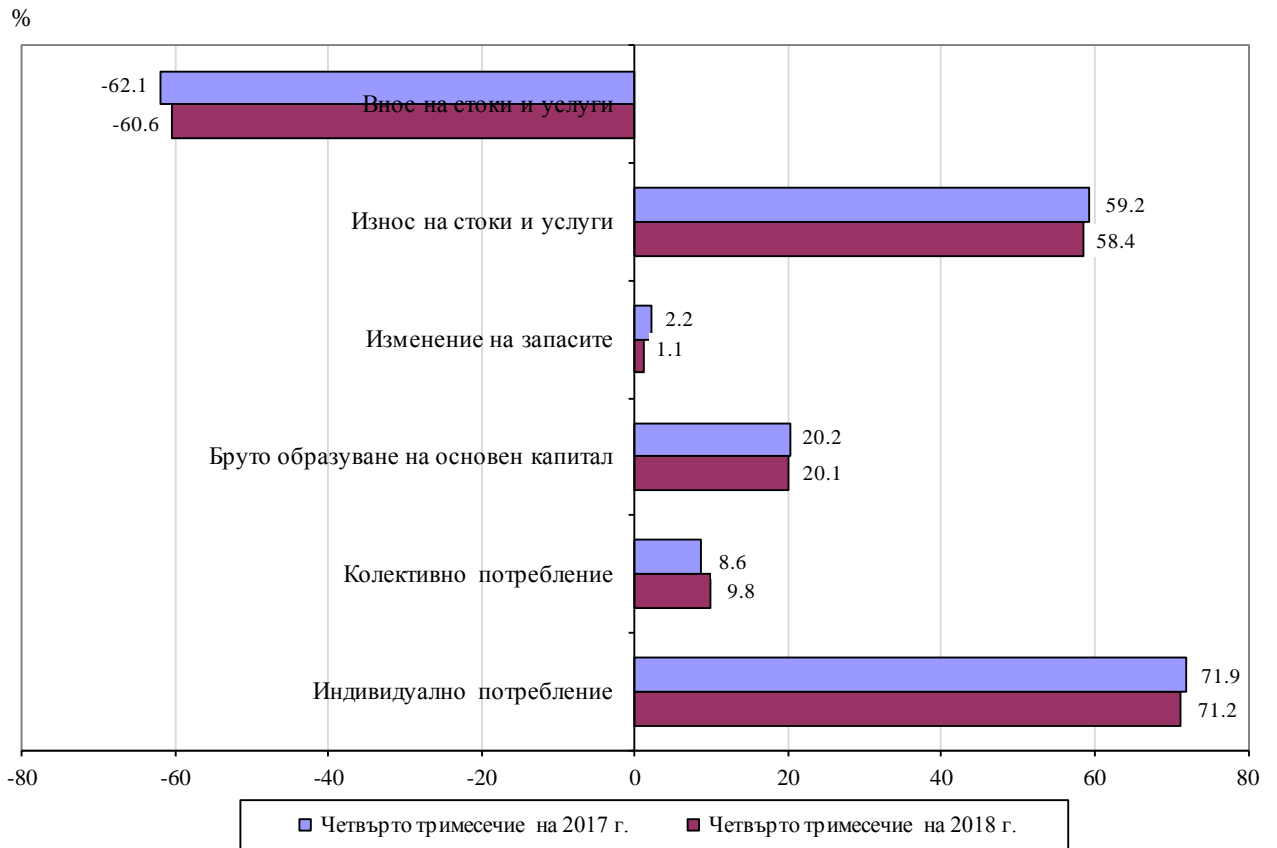
За крайното потребление¹ през четвъртото тримесечие на 2018 г. се изразходват 81.0% от произведения БВП. Инвестициите (бруто образуване в основен капитал²) формират 20.1% от произведения БВП. Външнотърговското салдо от стоки и услуги е отрицателно.

¹ Разходите за крайно потребление включват разходите на резидентните институционални единици (домакинства, нетърговски организации, обслужващи домакинствата, държавно управление) за продукти и услуги, използвани за индивидуално потребление на населението и за колективно потребление на обществото. В съответствие с принципите на националната концепция разходите на домакинствата за индивидуално потребление включват разходи за продукти и услуги на територията на страната и в чужбина.

² Бруто образуването в основен капитал се състои от придобитите минус отписаните дълготрайни активи от резидентните производители през определен отчетен период. Дълготрайните активи могат да бъдат материални и нематериални активи, произведени в процеса на производството (или от внос), които се използват многократно в производствения процес за повече от една година.

Фиг. 2. Компоненти на използвания БВП през четвъртото тримесечие на 2017 и 2018 година

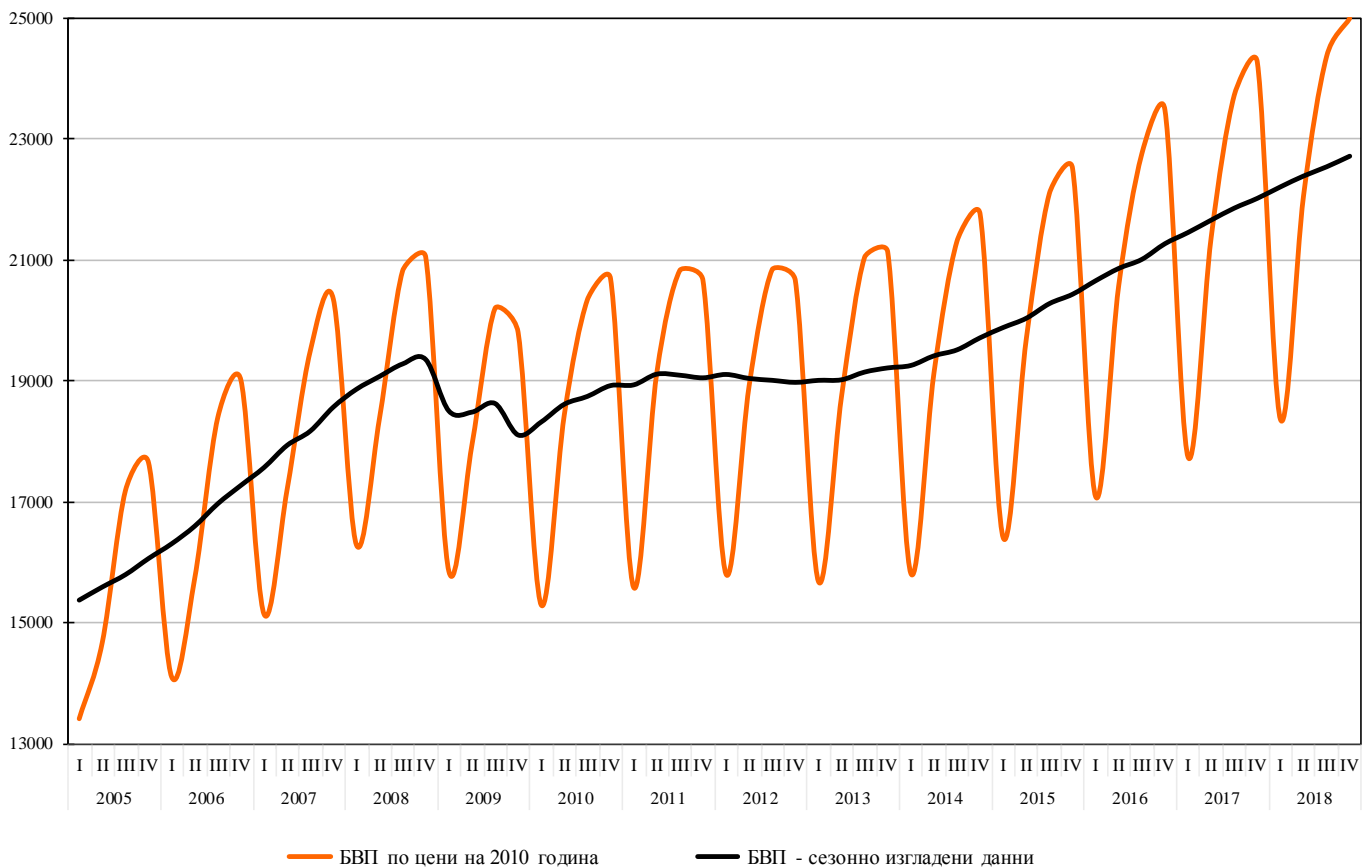

Темп на прираст на БВП, общо и по компоненти

Фиг. 3. БВП по тримесечия за периода 2005 - 2018 г. по средногодишни цени на 2010 година

Млн. лв.

Тримесечни изменения по сезонно изгладени данни

През четвъртото тримесечие на 2018 г. БВП¹ нараства с 0.8% спрямо третото тримесечие на 2018 г. (табл. 2 от приложението). Брунтата добавена стойност в икономиката се увеличава също с 0.8%.

¹ Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се провежда по хармонизирана европейска методология, описана в „Ръководство на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане”. Процедурата се осъществява чрез прилагане на алгоритъма TRAMO/SEATS. На сезонно изглаждане се подлагат тримесечните данни за компонентите на БВП по производствения метод и по компоненти на разходите за крайно използване. Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане. В резултат на това е налице неадитивност на сезонно изгладените данни - агрегираните показатели не са равни на сумата от техните компоненти.

По предварителни данни за четвъртото тримесечие на 2018 г. крайното потребление бележи спад от 0.1% спрямо предходното тримесечие, а бруто образуването в основен капитал нараства с 2.8%. Износът на стоки и услуги се увеличава с 3.1%, а вносът на стоки и услуги - с 2.4%.

Годишни изменения по сезонно изгладени данни

БВП нараства с 3.2% през четвъртото тримесечие на 2018 г. в сравнение със същото тримесечие на предходната година.

През четвъртото тримесечие на 2018 г. спрямо същото тримесечие на предходната година брутната добавена стойност се увеличава с 2.9%. Динамиката на брутната добавена стойност се определя от регистрирания растеж в: Финансови и застрахователни дейности - със 7.5%, Операции с недвижими имоти - със 7.1%, Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения - с 4.4%, Строителство - с 3.3%, Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности и Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство - с по 2.5%, Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа - с 2.0%, Промисленост - с 1.7%.

По отношение на компонентите на крайното използване принос за реалното увеличаване на БВП има нарастването на индивидуалното потребление с 5.7% и на колективното с 4.0%. Бруто образуването на основен капитал се повишава с 6.6%. Вносът и износът на стоки и услуги отбелязват ръст съответно с 1.6 и 1.4% спрямо съответното тримесечие на предходната година.

2018 година

БВП за 2018 г., получен като сума от тримесечни данни, нараства в реално изражение с 3.1% спрямо 2017 година.

За 2018 г. БВП достига номинален стойностен обем от 107 925 млн. лв. (табл. 1 от приложението). Преизчислен в щатски долари при средно годишен валутен курс от 1.65763 лв. за щатски долар, БВП възлиза на 65 108 млн. долара. На човек от населението се падат 15 311 лв. от обема на показателя, или 9 237 долара. Преизчислен в евро, БВП е съответно 55 181 млн. евро, като на човек от населението се падат 7 829 евро.

Брутната добавена стойност възлиза на 93 513 млн. лева. Реалният стойностен обем на показателя е с 3.0% по-висок в сравнение с този, достигнат през 2017 година.

Индустриалният сектор създава 27.4% от добавената стойност на икономиката, което е намаление с 1.0 процентни пункта в сравнение с 2017 година. Секторът на услугите създава 68.4%, а аграрният сектор - 4.2% от добавената стойност, при съответно 66.9 и 4.7% през 2017 година.

Методологични бележки

Тримесечното изследване на националните икономически сметки за БВП и неговите компоненти се разработва в съответствие с методологическите принципи на Регламент (ЕС) № 549/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 година относно Европейската система от национални и регионални сметки в Европейския съюз.

Изследването се провежда регулярно от 1996 година. Динамичните редове от данни по показатели са налични в интернет сайта на НСИ¹.

Резултатите от изследването са предварителни. Те се основават на наличната месечна и тримесечна статистическа и административна информация и се актуализират ежегодно (в срок девет месеца след края на отчетната година) с данни от годишните изчерпателни изследвания в областта на икономическата статистика, както и въз основа на актуализирана административна информация.

Изчисленията се основават на прилаганите два независими подхода за оценка: производствен метод и метод на крайното използване.

¹ Вж. www.nsi.bg > Статистически данни > Макроикономическа статистика > Брутен вътрешен продукт (БВП).

Приложение

Таблица 1

Брутен вътрешен продукт за четвъртото тримесечие на 2018 г. и за 2018 година¹
(Предварителни оценки)

		Четвърто тримесечие на 2018 г.			2018 г.		
		стойностен обем в текущи цени	относителен дял		стойностен обем в текущи цени	относителен дял	
			в БДС	в БВП		в БДС	в БВП
		млн. лв.	%	%	млн. лв.	%	%
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори (2+3+4):	25785	100	86.5	93513	100	86.6
2	Аграрен сектор	775	3.0	2.6	3937	4.2	3.6
3	Индустрия	6054	23.5	20.3	25639	27.4	23.8
4	Услуги	18956	73.5	63.6	63937	68.4	59.2
5	Корективи	4028		13.5	14412		13.4
6	Брутен вътрешен продукт (1+5=7+10+13+16)	29813		100	107925		100
	По елементи на крайното използване:						
7	Крайно потребление (8+9)	24130		81.0	84648		78.4
8	Индивидуално	21220		71.2	75464		69.9
9	Колективно	2910		9.8	9184		8.5
10	Бруто капиталобразуване (11+12)	6324		21.2	22363		20.7
11	В основен капитал	5986		20.1	20549		19.0
12	Изменение на запасите	338		1.1	1814		1.7
13	Външнотърговско салдо (14 - 15)	-641		-2.2	915		0.9
14	Износ на стоки и услуги	17419		58.4	69606		64.5
15	Внос на стоки и услуги	18060		60.6	68691		63.6
16	Статистическа разлика	0		0	0		0

¹ Сезонно неизгладени данни.

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти¹

(Проценти)

		Темп на прираст спрямо предходното тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година			
		I трим.	II трим.	III трим.	IV трим.	I трим.	II трим.	III трим.	IV трим.
		2018 г.	2018 г.	2018 г.	2018 г.	2018 г.	2018 г.	2018 г.	2018 г.
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори:	0.7	0.7	0.7	0.8	3.1	3.0	3.0	2.9
2	Селско, горско и рибно стопанство	-2.7	-0.4	0.9	-0.2	0.4	-0.9	-1.9	-2.3
3	Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	0.4	0.6	0.4	0.3	2.0	1.8	1.7	1.7
4	Строителство	1.0	0.4	0.5	1.3	3.0	2.3	2.4	3.3
5	Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	1.0	0.4	0.5	0.5	2.7	2.4	2.7	2.5
6	Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	1.2	1.6	0.8	0.9	6.7	6.2	5.2	4.4
7	Финансови и застрахователни дейности	4.2	-0.3	0.6	3.0	3.4	5.6	5.1	7.5
8	Операции с недвижими имоти	1.7	1.7	2.7	0.8	7.2	7.1	8.3	7.1
9	Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	0.5	1.3	0.4	0.2	2.2	3.8	3.7	2.5
10	Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	0.8	0.8	0.2	0.2	1.5	3.6	2.4	2.0
11	Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	-2.6	0.8	0.1	-0.2	0.6	1.4	-1.9	-1.9
12	Корективи	1.6	1.3	0.4	1.2	5.0	5.0	3.7	4.6
13	Брутен вътрешен продукт	0.9	0.8	0.7	0.8	3.5	3.4	3.1	3.2
	По елементи на крайното използване:								
14	Крайно потребление	1.8	1.8	1.4	-0.1	6.1	6.9	6.9	5.0
15	Индивидуално	2.1	2.1	1.4	0.0	6.3	7.5	7.7	5.7
16	Колективно	-0.1	1.0	1.0	2.0	3.8	4.5	3.6	4.0
17	Бруто капиталобразуване
18	В основен капитал	4.1	1.1	-1.5	2.8	9.7	6.6	7.0	6.6
19	Изменение на запасите
20	Външнотърговско салдо
21	Износ на стоки и услуги	-1.7	-1.6	1.7	3.1	1.0	-1.9	-3.6	1.4
22	Внос на стоки и услуги	-0.7	0.7	-0.8	2.4	4.4	5.0	4.0	1.6
23	Статистическа разлика

¹ По средногодишни цени на 2010 г., сезонно изгладени с корекция в разликите в броя на работните дни.